

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
Управа за спречавање
прања новца
Број:
Београд, године

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

**ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О РАДУ УПРАВЕ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ ПРАЊА НОВЦА
ЗА ПЕРИОД 01.01.2009. године до 31.12.2009. године**

Управа за спречавање прања новца је финансијско-обавештајна служба Републике Србије (у даљем тексту: ФОС), чије су надлежности дефинисане Законом о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник Републике Србије” бр. 20/09 и 72/09 – у даљем тексту: Закон). Сходно законским овлашћењима, Управа прикупља податке о трансакцијама, информације и документацију примљену од обвезника по Закону и других државних органа, врши аналитичку обраду примљених података, а у случају да у вези са неким лицем или трансакцијом постоји сумња да се ради о прању новца, такве информације прослеђује надлежним државним органима (Пореској управи, Министарству унутрашњих послова, Девизном инспекторату, тужилаштву, судовима и другим) ради предузимања радњи и мера из њихове надлежности.

Резултати рада Управе за спречавање прања новца у 2009. години

У складу са одредбама Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма, обвезници су доставили укупно 281.522 извештаја, и то :

- Извештаја о готовинским трансакцијама у износу од 15.000 евра или више - укупно 277.565;
- Извештаја о сумњивим трансакцијама (без обзира на износ) - укупно 3.957;
- царински органи су доставили укупно 875 извештаја о преносу готовог новца, хартија од вредности и других физички преносивих средстава плаћања преко државне границе.

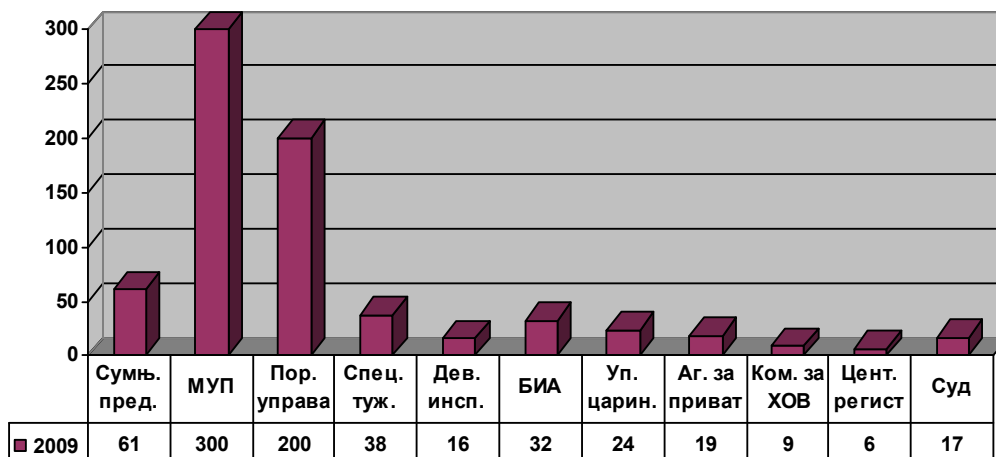
Статистика прикупљених извештаја по обвезницима показује да је највише извештаја примљено од банака и то 273.180 о готовинским и 3.932 о сумњивим трансакцијама, затим од брокерско-дилерских друштава и Јавног предузећа ПТТ Србија. Један извештај који обвезници достаљају путем система за евидентирање и обраду

транзакција – *TMIS (Transaction Managemnet Information System)* може да садржи и по неколико десетина транзакција.

Ради оцене да ли у вези са неким лицем или транзакцијом постоји сумња да се ради о прању новца, Управа је овлашћена да захтева додатне податке и документацију од обвезника, других државних органа и страних финансијско-обавештајних служби.

Након обраде свих прикупљених података и утврђеног основа сумње, Управа је у 2009. години отворила 61 предмет. Врло сложени и обимни предмети су резултат специфичних аналитичких процедура које Управа примењује у свом раду у циљу откривања свих релевантних чињеница које могу указати на прање новца и финансирање тероризма, те на откривање нових трендова криминалитета. У 2009. години значајно је повећан број размењених података са Министарством унутрашњих послова (у даљем тексту: МУП) и Пореском управом будући да Управа има врло активну улогу у достављању података у оквиру финансијских истрага. Такође, у поређењу са 2008. годином, забележено је учесталије прослеђивање података тужилаштву, посебно Тужилаштву за организовани криминал, и судовима.

У току 2009. године Управа је највећи број захтева проследила Тужилаштву за организовани криминал (38), судовима (17), Пореској управи (више од 200), МУП-у (око 300), Девизном инспекторату (16), Безбедносно-информативној агенцији (32), тужилаштву (19), Агенцији за приватизацију (19), Комисији за хартије од вредности (у даљем тексту: КХОВ) (9) и Централном регистру (6) - слика 1. У највећем броју случајева, предмети који су се односили на иста правна или физичка лица прослеђивани су различитим државним органима да би предузели радње и мере из своје надлежности и како би се на тај начин прикупили сви релевантни подаци за даље поступање.

Слика 1.Преглед размене података са другим државним органима

У сарадњи са Пореском управом, а у складу са својим овлашћењима по чл. 57. и 56. Закона, Управа је издала банкама 147 налога за прање или обуставу транзакција.

Такође, у више десетина случајева, на иницијативу других државних органа извршене су провере за физичка и правна лица и достављени аналитички извештаји тим органима.

Законодавство и пракса Европске уније на плану борбе против прања новца и финансирања тероризма подразумевају константну и квалитетну размену података како између Управе и обвезника по Закону тако и између финансијско-обавештајних служби других држава, што је и предуслов за ефикасну међународну сарадњу.

У оквиру те сарадње, Управа је примила сто два (102) захтева за доставу података и упутила осамдесет и четири (84) захтева страним ФОС.

Управа је члан Егмонт групе од 2003. године, значајног међународног тела које окупља финансијско-обавештајне службе из 116 држава света. Представници Управе, као чланови Радне групе за правна питања и Радне групе за оперативна питања имали су активну улогу у усаглашавању и усвајању пословника Радне групе за оперативна питања и предлози наше делегације који су се односили на поступак избора председавајућег Комитета Егмонт групе су прихваћени у целости на заседању у Малезији, Куала Лумпур, у октобру 2009. године те се очекује да ће бити усвојени на пленарном заседању које ће се одржати крајем јуна 2010. године у Колумбији.

Управа је до сада потписала споразуме о сарадњи са деветнаест (19) финансијско-обавештајних служби, укључујући ФОС већине држава региона. У 2009. години потписани су споразуми о сарадњи са ФОС Сједињених Америчких Држава, Уједињених Арапских Емирата, Руске Федерације, Грчке и Сан Марина. Очекује се да ускоро буду потписани споразуми са ФОС Мексика, Француске и Италије.

Управа је позвана да учествује и у раду Евроазијске групе финансијско-обавештајних служби, чију окосницу чини Руска Федерација. Везано за учешће у Евроазијској групи, Управа ће пружати саветодавну и логистичку подршку тј. бити тзв. спонзор за пријем ФОС-а Узбекистана у Егмонт групу.

У току 2009. године одржан је и редовни годишњи састанак шефова ФОС региона у циљу унапређења оперативне сарадње и размене корисних информација у области борбе против прања новца и финансирања тероризма. У складу са Регионалним протоколом о сарадњи између финансијско-обавештајних служби Словеније, Хрватске, БиХ, Црне Горе, Србије, Македоније и Албаније, на састанку директора ових ФОС који је одржан је у Загребу, 30.10.2009. године договорено је да ће потписнице заједнички наступати пред међународним форумима (Савет Европе, Егмонт група), да ће заједнички радити на типологијама прања новца и финансирања тероризма, као и на предметима од обостраног интереса. Предвиђене су и студијске посете и стручне размене аналитичара. На крају састанка је договорено да се следећи састанак одржи у Србији, у октобру 2010. године.

У току 2009. године одржана су три редовна пленарна заседања Комитета Манивал Савета Европе (MONEYVAL) и то од 16-20. марта, од 21-26. септембра и од 7-11. децембра 2009. године, на којима је учествовала и делегација Србије. На сваком пленарном заседању Манивала, државе представљају мере и радње које се предузимају у области борбе против прања новца и финансирања тероризма.

Управа је у мају 2009. године ушла у процес евалуације (узајамне процене) од стране представника Комитета Манивал, и то је трећи круг процене мера и радњи које држава Србија предузима у борби против прања новца и финансирања тероризма. Иако се евалуација односи на целокупан систем за борбу против прања новца и финансирања тероризма, а систем обухвата и државне органе и обвезнике по Закону о спречавању прања новца и финансирања тероризма, Управа је била централно тело за прикупљање одговора, коментара и примедби надлежних органа, као и за превођење и прослеђивање тих писаних материјала евалуаторима. У септембру и децембру 2009. године одржани су припремни састанци делегације Републике Србије и евалуаторског тима на којима су разјашњена спорна и недовољно јасна места у нацрту извештаја евалуатора, да би коначна верзија извештаја била усвојена на пленарном састанку Манивала, 09.12.2009. године. У Извештају су наведене оцене усклађености са међународним стандардима, на основу којих се може констатовати да је Република Србија реално и објективно оцењена. Последњи део Извештаја садржи предложене радње и мере које Србија треба да спроведе, и да о томе извести Комитет у децембру 2010. године на пленарном састанку у Стразбуру (Извештај о постигнутим резултатима у спровођењу препорука Комитета Манивал). Те предложене радње и мере биће део Акционог плана за спровођење препорука Комитета Манивал, чије се усвајање очекује. Садржај овог Акционог плана биће саставни део предлога закључка о усвајању и који ће бити саставни део постојећег Акционог плана за спровођење Националне стратегије за борбу против прања новца и финансирања тероризма.

Што се тиче унутрашње сарадње између надлежних органа на плану спречавања прања новца и финансирања тероризма, Влада Републике Србије донела је Одлуку о оснивању Сталне координационе групе за надзор над спровођењем Националне стратегије за борбу против прања новца и финансирања тероризма (Службени гласник РС, бр. 26/09 од 22.04.2009. године). Стална координациона група за сада је одржала пет састанака, и израдила Акциони план за спровођење Националне стратегије за борбу против прања новца и финансирања тероризма, о чијем је усвајању Влада Републике Србије донела закључак 16. октобра 2010. године.

Законодавна активност Управе за спречавање прања новца у 2009. години

Управа за спречавање прања новца је у 2009. години имала врло активну улогу везано за израду аката и других прописа који су у вези са спречавањем прања новца и финансирањем тероризма учествујући у самој изради нацрта закона или преко својих представника који су укључени у рад разних експертских група и комисија као и кроз давање стручних мишљења у вези са материјом. Закон о спречавању прања новца и финансирања тероризма усвојен је у марту 2009. године, као и измена Закона у августу 2009. године.

Управа је израдила текст Правилника о изменама Правилника о утврђивању методологије, обавеза и радњи за извршавање послова у складу са Законом о спречавању прања новца и финансирања тероризма којим се прописује методологија за извршавање послова које обвезник врши у складу са Законом.

Управа је израдила нове листе индикатора за препознавање сумњивих трансакција за субјекте који се баве пословима факторинга, друштва за управљање

инвестиционим фондовима, друштва за управљање добровољним пензионим фондовима, играчнице и казина, које су објављене на сајту Управе на српском и енглеском језику.

Активним и стручним учешћем у изради наведених аката Управа за спречавање прања новца је обезбедила услове за ефикасније спровођење законских прописа у вези са спречавањем прања новца и финансирањем тероризма као и за њено јачање као финансијско-обавештајне службе Републике Србије, што су национални стратешки приоритети.

Унапређење информационих технологија у 2009. години

Радни процеси у Управи се од краја 2009. године спроводе кроз веб апликацију за управљање документима и предметима (Document and Case Management System), што је значајно унапредило ефикасност и продуктивност у раду и омогућило бољу организацију посла. Овај софтвер се заснива на принципима система за управљање документима (DMS - Document Management System), што пружа могућност складиштења, верзионисања, покретања радног тока докумената, дефинисање и одржавање мета података, претраживање ускладиштених докумената (укључујући и претрагу по садржају - Full Text Search). Овај пројекат је обезбедио пуну електронизацију рада Управе. Апликација је израђена у складу са пословним процесима, које примењују финансијско-обавештајне службе у свету .

Пројекти и обука у 2009. години

Управа за спречавање прања новца активно ради не само на унапређењу сопствених капацитета и могућности већ и на јачању и развоју целокупног система Републике Србије за спречавање прања новца и финансирања тероризма. Као носилац свеобухватног пројекта у држави за борбу против прања новца и финансирања тероризма, Управа је у 2009. години вршила припреме за реализацију овог важног пројекта чији је најважнији корисник, у крајњем исходу, буџет Републике Србије односно њени грађани. Пројекат је вредан 2.365.000 евра и највећим делом га финансира Европска унија, путем инструмента за претприступну помоћ IPA (2 милиона евра), уз учешће Савета Европе (200.000,00 евра) и буџета Републике Србије.

У сарадњи са Организацијом за европску безбедност и сарадњу (ОЕБС) у априлу 2009. године одржан је дводневни семинар о приступу заснованом на ризику у спровођењу Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма, намењен представницима Народне банке Србије, Комисије за хартије од вредности, Пореске управе и Сектора тржишне инспекције, који врше надзор над обвезницима по Закону. У новембру 2009. године у организацији ОЕБС-а и Финансијске полиције Италије (Guardia di Finanza) одржан је семинар о финансијским истрагама са посебним освртом на пореску утају, којем су поред представника Управе присуствовали и представници Народне банке Србије, Пореске управе, Девизног инспектората, полиције и судије.

Управа је у 2009. години интензивно користила техничку и стручну помоћ ТАИЕХ-а (Technical Assistance and Information Exchange), па је тако почетком јуна 2009. године организовала семинар за овлашћена лица пословних банака о приступу

заснованом на ризику у примени Закона. Почетком новембра 2009. године три представника Управе били су у студијској посети ФОС-у Словачке како би се информисали о улози коју финансијско-обавештајна служба може имати у транспозицији и превођењу законодавства Европске уније. Трећи предложени пројекат у сарадњи са ТАИЕХ-ом реализован је у јануару 2010. године, а односио се на финансирање тероризма и анализу трансакција повезаних са тим кривичним делом.

Представник Управе присуствовао је семинару о типологијама прања новца и финансирања тероризма у организацији Међународног монетарног фонда у Сиракузи на Сицилији у јуну 2009. године. Такође у организацији Међународног монетарног фонда у Бечу, Joint Vienna Institute, одржана је и радионица о спречавању прања новца и финансирања тероризма из перспективе информационих технологија. Два представника Управе који су присуствовали овом семинару имали су функцију ментора, што значи да су одржали више предавања о техникама које се користе за приоритизацију пријављених трансакција, процесу анализе на основу расположивих база и управљања великим бројем података.

Представници Управе учествовали су и на семинару Светске банке у Београду у септембру 2009. године, у својству и предавача и слушалаца. На семинару је обрађена тема прања новца кроз трговину, па је семинар био намењен и представницима Управе царина и тужиоцима.

У току 2009. године Америчка агенција за међународни развој (USAID) организовала је преко десет семинара, и то у Београду, Новом Саду, Нишу и Крагујевцу, за представнике Пореске управе, рачуновође, брокере, као и новинаре, што је део кампање коју Управа води у односима с јавношћу, како би преко медија на адекватан начин била представљена делатност Управе, као и сама проблематика прања новца и финансирања тероризма. Стални предавачи на овим семинарима били су представници Управе, као и консултант Америчке агенције за међународни развој, Кенет Воландез.

И у 2010. години Управа ће настојати да интензивира и унапреди сарадњу са другим државним органима који су део система за борбу против прања новца и финансирања тероризма, првенствено кроз ангажовање у Сталној координационој групи, и да координира активности које су од значаја за извештај о напретку који треба поднети Комитету Манивал у децембру месецу. Такође, Управа ће настојати да потпише споразуме о сарадњи са ФОС којима то представља предуслов за размену финансијско-обавештајних података.

Д и р е к т о р

Александар Вујичић